

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 5P/177/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8422201667
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2022:8422201667.2

Uznesenie

Okresný súd Kežmarok v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú C. toho času Q. zastúpenú opatrovníkom obcou Q., dieťa rodičov - matky D., toho času Q. a otca D., trvale bytom Q., za účasti Centra pre deti a rodiny Martin, so sídlom Martin, Hviezdoslavova 62, o návrhu Úradu práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Neodkladným opatrením o d n í m a maloletú C. zo starostlivosti rodičov a dočasne nariaďuje odovzdanie maloletej C., do Centra pre deti a rodiny Martin, so sídlom Martin, Hviezdoslavova 62.

II. Z a v ä z u j e matku D., prispievať na výživu maloletej C. sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima mesačne na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, vždy do 15. dňa v mesiaci od podania návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, t. j. 30. 08. 2022, na účet Centra pre deti a rodiny Martin.

III. Z a v ä z u j e otca D., prispievať na výživu maloletej C. sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima mesačne na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, vždy do 15. dňa v mesiaci od podania návrhu na vydanie neodkladného opatrenia, t. j. 30. 08. 2022, na účet Centra pre deti a rodiny Martin.

IV. Neodkladné opatrenie p l a t í do právoplatného rozhodnutia vo veci samej vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 5P/177/2022.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ - Úrad práce, soc. vecí a rodiny Kežmarok podal 30. 08. 2022 na tunajší súd návrh, ktorým žiadal, aby súd nariadil nad mal. C. G.stavnú starostlivosť a zaviazal rodičov prispievať na jej výživu sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Súčasne s týmto návrhom podal aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by maloletú odňal zo starostlivosti rodičov a dočasne ju odovzdal do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Martin, so sídlom Hviezdoslavova 62, 036 01 Martin.

2. Podaný návrh odôvodnil tým, že maloleté dieťa pochádza z manželského vzťahu rodičov C. G. a D. G.. Maloletá je dieťa s ťažkou psychomotorickou retardáciou sprevádzanou opakovanými epileptickými záchvatmi. Trpí progredujúcim neurodegeneratívnym ochorením centrálny nervovej sústavy. Je imobilná, inkontinentná, vyžaduje 24-hodinovú starostlivosť. Detská lekárka maloletej MUDr. L.A. pri poslednom vyšetrení maloletej kontaktovala ich oddelenie, kde uviedla, že dieťa chradne, badá úpadok po zdravotnej stránke. Schopnosti rodičov nepostačujú na zabezpečovanie primeranej starostlivosti o maloletú. Dieťa je plienkované, často zahlienené, málo konzumuje, aj malé množstvo prijatej stravy vyvráti. Vo veku skoro deviatich rokov váži len 13 kg. Rodičom boli doporučené odborné vyšetrenia s maloletou, ktoré doposiaľ neabsolvovali. Je s nimi ťažká spolupráca. Maloletá bola v čase od 16. 06. 2022 do 30. 06. 2022 hospitalizovaná v Nemocnici Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku za účelom rehydratačnej liečby a diagnostiky stavu. Vzhľadom na závažný klinický stav sa odporúča umiestnenie v ústave s nepretržitou 24-hodinovou ošetrovateľskou starostlivosťou.

Navrhovateľ má za to, že rodičia maloletej nedokážu zabezpečiť takú starostlivosť, aby bola primeraná jej zdravotnému stavu. Brat maloletej C., maloletý R. G., nar. XX. XX. XXXX., je umiestnený v Centre pre deti a rodiny Martin od februára 2020 z dôvodu degeneratívnej choroby nervovej sústavy spojenej s epilepsiou, ktorá si vyžaduje 24-hodinovú starostlivosť kvalifikovaným personálom. Navrhovateľ sa domnieva, že maloletá C. má rovnaké ochorenie ako jej brat.

3. Rodičia maloletého dieťaťa spolu s ďalšími tromi maloletými deťmi žijú v príbytku v miestnej osade. Na bývanie majú k dispozícii dve izby zariadené najnutnejším nábytkom. Okrem rodiny G. bývajú v príbytku ďalšie dve rodiny, spolu 17 ľudí. V dome nie je zavedená elektrina, domácnosť bez vody, kúrenie pecou na tuhé palivo. Hygiena domácnosti a členov rodiny je na slabšej úrovni. Matka je t. č. opäť tehotná. Otec mal. dieťaťa je nezamestnaný, matka je poberateľkou opatrovateľského príspevku na mal. C. a prídavkov na deti. Traja súrodenci mal. C. sú v domácom prostredí, mal. C. a A. sú v celodennej starostlivosti rodičov, najstarší D. navštevuje Základnú školu v Q..

V súčasnosti je maloletá C. v domácom prostredí, ktoré jej neprospieva, starostlivosť rodičov nie je poskytovaná v potrebnej miere. Rodičia jej nedokážu zabezpečiť adekvátnu starostlivosť, neabsolvujú potrebné vyšetrenia, je s nimi ťažká spolupráca.

Navrhovateľ mal vzhľadom k uvedenému za to, že v súčasnej dobe je pre maloletú najvhodnejším riešením ústavná starostlivosť, nakoľko jej rodičmi jej nie je zabezpečovaná adekvátna starostlivosť, a to pokiaľ sa jej zdravotný stav nestabilizuje. Rodičia v súčasnej dobe nedokážu mal. C. v domácom prostredí zabezpečiť potrebnú starostlivosť, pričom vzniknutú situáciu, ktorá ohrozuje zdravie a zdravý vývin maloletej je nevyhnutné urgentne riešiť.

4. K návrhu pripojil úradný záznam zo šetrenia v domácnosti mal. dieťaťa zo 17. 08. 2022, rodný list maloletej, hlásenie Nemocnice Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku, n. o. o zdravotnom stave maloletej pre sociálne účely z 18. 08. 2022, správa MUDr. L. o zdravotnom stave maloletej C., prepúšťacia správa Nemocnice Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku, n. o. z 30. 06. 2022.

5. Z rodného listu mal. C. vyplýva, že táto sa narodila XX. XX. XXXX v Kežmarku matke D. a otcovi D..

6. Podľa § 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej účastník) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa § 326 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. Podľa § 132 ods. 1 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

Podľa § 329 ods. 1 prvej vety CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

8. V zmysle § 44 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej Zákon o rodine), v prípade, ak rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, rozhodne súd o náhradnej starostlivosti. Jednou z foriem náhradnej starostlivosti je ústavná starostlivosť.

Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

9. Ustanovenia tretej časti Civilného sporového poriadku predstavuje novú právnu úpravu neodkladných opatrení zabezpečovacích opatrení a iných opatrení súdu. Právna úprava pôvodne označovaného predbežného opatrenia vychádza zo súčasnej právnej úpravy, no podľa novej právnej úpravy je v odôvodnených prípadoch prípustná zhoda petitu návrhu na vydanie neodkladného opatrenia a žaloby vo veci samej. Uvedeným sa zmenila doterajšia koncepcia právnej úpravy predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku. Nová právna úprava upúšťa od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej.

10. V zmysle citovaných zákonných ustanovení (CSP) sa na nariadenie neodkladného opatrenia alternatívne vyžaduje splnenie dvoch predpokladov; prvým z nich je potreba bezodkladnosti úpravy pomerov alebo obava, že exekúcia bude ohrozená. Charakteristickým znakom neodkladného opatrenia je jeho (dočasný) charakter, t. j. upravujú sa ním pomery, alebo zabezpečuje, že exekúcia nebude ohrozená do doby, než súd vydá vo veci samej konečné rozhodnutie. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej (aj keď len dočasnej) úpravy právnych pomerov by bolo právo dotknutého subjektu ohrozené. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako aj osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo ohrozenia exekúcie (znemožnenie budúceho výkonu rozhodnutia).

Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný predbežný charakter. Z tohto dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť žaloby návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (uznesenie NS SR sp. zn. 2Mcd0 3/2010).

11. V každej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa dominuje záujem dieťaťa. Dosiahnutie účinnej ochrany záujmov maloletého dieťaťa je zabezpečené aj inštitútom neodkladného opatrenia. Neodkladné

opatrenie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa nariadi súd vtedy, ak má osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Úpravou neodkladných opatrení je umožnené urýchlené a pružné riešenie takých situácií, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých detí pôjde v zásade o zásah do takého stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť zrejmá z jeho samotného obsahu resp. aj z listinných dôkazov k nemu pripojených.

12. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a listinných dôkazov k nemu pripojených je zrejmé, že maloletá C. je dieťa s veľmi nepriaznivým zdravotným stavom vyžadujúcim si nepretržitú 24-hodinovú špeciálnu ošetrovateľskú starostlivosť. Súd mal v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia osvedčené, že maloletá si s ohľadom na jej závažný zdravotný stav vyžaduje špeciálnu celodennú ošetrovateľskú starostlivosť a rodičia maloletej túto starostlivosť nevládajú, odporúčané odborné vyšetrenia doposiaľ neabsolvovali. Rodičia nedokážu takúto starostlivosť poskytnúť z dôvodu, že nemajú vo svojej domácnosti vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie zvýšenej starostlivosti, ktorú si vyžaduje jej zdravotný stav. Nakoľko záujem na priaznivom psychickom, fyzickom a sociálnom vývoji maloletej si vyžaduje urýchlene riešiť situáciu, v ktorej sa ocitla a vzhľadom na vyššie uvedené, súd podľa § 367 CMP nariadeným neodkladným opatrením dočasne nariadil odovzdanie maloletej C. do ústavnej starostlivosti, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Martin, so sídlom Martin, Hviezdoslavova 62.

13. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

14. Podľa § 62 ods. 1 a ods. 2 Zákona o rodine je plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svojej schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

15. Vzhľadom na potrebu zabezpečovania bežnej výživy maloletej súd považoval za potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov, a preto matku maloletej odo dňa podania návrhu na vydanie neodkladného opatrenia zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej sumou minimálneho výživného, t. j. sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov, s poukazom na to, že súd môže neodkladným opatrením uložiť povinnému povinnosť platiť výživné iba v nevyhnutnej miere. Rovnako otca maloletej odo dňa podania návrhu na vydanie neodkladného opatrenia zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Výživným určeným neodkladným opatrením sa zabezpečujú len tie najzákladnejšie potreby dieťaťa, nevyhnutné na jeho prežitie. Pri určení nevyhnutného rozsahu výživného zo strany rodičov súd v tejto súvislosti nevykonáva v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia dokazovanie, a teda nezisťuje dôkladne majetkové potreby rodičov a bližšie všetky odôvodnené potreby dieťaťa, keďže takéto dokazovanie by prekračovalo rámec konania o nariadenie neodkladného opatrenia. Dokazovanie bude vykonávané a bude zohľadnené až v konaní o veci samej.

16. O trovách konania súd rozhodne v rozhodnutí, ktorým skončí konanie vo veci samej.

17. Neodkladné opatrenia platí do právoplatného rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54 ods. 2 písm. b) zákona o rodine, ktoré konanie je vedené na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 5P/177/2022.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.

V zmysle § 367 ods. 3 CMP výrok I. tohto uznesenia je vykonateľný, len čo bolo uznesenie vyhotovené.

V zmysle § 332 ods. 1 CSP v spojení s § 2 CMP výrok II. tohto uznesenia je vykonateľný doručením uznesenia matke maloletého.

V zmysle § 332 ods. 1 CSP v spojení s § 2 CMP výrok III. tohto uznesenia je vykonateľný doručením uznesenia otcovi maloletého.